

SYVÄÄN PÄÄHÄN

Portfolio ohjaustöistä

Tampereen ammattikorkeakoulu
Viestinnän koulutusohjelman tutkintotyö
Kuvaus
Kevät 2008
Paavo Järvilehto

PINNÄYTTEEN TIIVISTELMÄ

Paavo Järvilehto

Syvään päähän – Portfolio ohjaustöistä

Toukokuu, 2008

37 sivua + DVD showreel

Tampereen ammattikorkeakoulu

Viestinnän koulutusohjelma

Kuvaus

Lopputyön muoto: kirjallinen

Ohjaaja: Ilkka Järvinen

Avainsanat: Portfolio, ohjaus, mainos, musiikkivideo

Käsittelen lopputyössäni kulkuani media-alan kouluun pääsystä työelämään. Pyrin käymään läpi tärkeimmät ohjaustyöni, joita pääsin tekemään TTVO:lla (Tampereen ammattikorkeakoulu, taiteen ja viestinnän osaamiskeskus) sekä samalla pohtimaan kehitystäni ohjaajana.

Kirjallisen osuuden erillisenä liitteenä on DVD, johon olen koonnut merkittävimmät työni opinnäytteen projektiosuutena toimivaksi portfolioiksi.

THESIS SUMMARY

Paavo Järvilehto

To the deep end – a director's portfolio

May 2008

37 pages + appendix (DVD showreel)

TAMK University of Applied Sciences

Media Programme

Area of specialisation: Video and Cinematography

Type of Final Project: Project

Thesis supervisor: Ilkka Järvinen

Keywords: Portfolio, directing, commercial, music video

My written graduating work goes through my journey from media school to work. I go through a couple of most important productions, that I directed while in school at TTVO (TAMK, School of Art and Media). At the same time I try to ponder how I have developed as a director.

With my written graduating work is attached a showreel DVD, where you can find some of most important works I have directed.

Sisällys

1 Johdanto.....	4
2 Historia, nykyhetki ja tulevaisuus	5
2.1 Historia.....	5
2.2 TTVO	6
2.3 Tulevaisuus.....	10
3 Työt ja tarinat	12
3.1 Nicole – Valve	12
3.2 Elävät-spotti	17
3.3 Calf – Elämää suurempi.....	22
3.4 Katri Ylander – Mansikkamäki.....	27
4 Yhteenveto.....	34
Luettelo tärkeimmistä av-tuotannoista.....	35
Lähteet	36
Liitteet	37

1 Johdanto

Käsittelen lopputyössäni kulkuani media-alan kouluun pääsystä työelämään. Pyrin käymään läpi tärkeimmät av-tuotannot, joita pääsin tekemään TTVO:lla (Tampereen ammattikorkeakoulu, taiteen ja viestinnän osaamiskeskus) sekä samalla pohtimaan kehitystäni ohjaajana.

Käyn läpi muutamat, mielestäni tärkeimmät työt hieman yksityiskohtaisemmin, ja pyrin erittelemään, miten tuotannot ovat onnistuneet. Mitä tein oikein ja mitä väärin. Ja ennenkaikkea, mitä opin kaikesta tästä.

Kirjallisen osuuden erillisenä liitteenä on DVD, johon olen koonnut merkittävimmät työni opinnäytteen projektiosuutena toimivaksi portfolioiksi.

2 Historia, nykyhetki ja tulevaisuus

2.1 Historia

Kun olin 19-vuotias päätimme muutaman kaverini kanssa alkaa tekemään nettisivuja. Näin syntyi yrityksemme Verkkolyhty Ky. Kenelläkään meistä ei ollut käytännön kokemusta aiemmin, mutta teimme kuitenkin noin vuoden verran internetsivuja paikallisille yrityksille.

Eräänä päivänä näin työilmoituksen lehdessä – paikallinen mainostoimisto etsi graafista suunnittelijaa. Päätin koettaa onneani, ja se palkittiin – pääsin töihin oppisopimuksella. Aloin suorittaa työnteon ohessa media-assistentin tutkintoa. Pääsin tekemään oikeita töitä, oikealla palkalla, ammatissa, joka oli minulle ollut kuitenkin aikaisemmin lähinnä harrastus.

Eräänä päivänä eräs asiakkaistani Verkkolyhdyn ajoilta otti yhteyttä. Hänen yrityksensä oli Pohjois-Suomen suurin parturikampaamo Salon Virho, joka oli siirtynyt äidiltä tyttärelle, ja he tarvitsivat isoon hyväntekeväisyys-gaalaan historiikki-videota. Työ kuulosti mielenkiintoiselta ja haastavalta. Ongelma kuitenkin oli se, etten ollut koskaan tehnyt mitään vastaavaa. Media-assistentin oppisopimusopinnot käytännössä tarkoittivat työn tekemistä työpaikalla ja muutamalla pakollisella luennolla käyntiä. Mitään varsinaista media-alan koulutusta en saanut, olin muutaman kerran kuvannut DVCpro-kameralla, mutta siinä oli kokemukseni av-puolella.

Otin työn kuitenkin sitä tarkemmin ajattelematta vastaan. Päätin kuvata videoon pienen pätkän kuvastamaan nykyaikaa ja tekemään muun materiaalin kokonaan heidän vanhoista kuvistaan sekä video- ja kaitafilmipätkistä. Otin koululta lainaan kameras ja muutaman lampun. Samalla sain kuulla erittäin tiivistetyn oppitunnin välinevarastoa hallitsevalta opettajalta kamera-ajotekniikasta, kolmepistevalaisusta sekä värilämpötiloista. Kuvasin materiaalin yhden illan aikana. Työpaikallani oli koneella valmiiksi Adobe Premiere, jota en ollut koskaan aikaisemmin käyttänyt. Istuin aluksi viikonlopun koneen äärellä ja yritin ymmärtää miten ohjelmaa käytetään. Leikkaaminen alkoi sujua ja sain lopulta teoksen valmiiksi.

Lopulta tuli gaala-ilta ja videoni heijastettiin kolmelle isolle laajakankaalle samanaikaisesti. Musiikki soi kovaa ja iso gaalatila oli täynnä ihmisiä.

Miksi kerron tästä näinkin tarkasti TTVO:n lopputyöportfoliossani? Katsoessani teostani laajakankaalta olin ylpeä itsestäni. Näin Salon Virhon perustajan kyyneleet silmissään. Silloin – ensimmäistä kertaa – tajusin, että se on työtä mitä haluan tehdä. Olin toki miettinyt pitkään ohjaajan ammattia haavetyönäni. Olin seurannut koko elämäni äitiäni dokumenttiohjaajana ja toimittajana.

Työnteko mainostoimistossa oli kaikin puolin mukavaa. Kuitenkin työni oli suunnitella internetsivuja, esitteitä ja julisteita. Kukaan ei itkenyt katsoessaan tekemääni julistetta. Kukaan ei liikuttunut tekemästani internetsivun ulkoasusta. Ero liikkuvaan kuvaan tuntui valtavalta.

Sen jälkeen hain TTVO:lle ja pääsin sisään opiskelemaan kuvausta.

2.2 TTVO

Päästyäni kouluun ensimmäinen asia mikä tuli harvinaisen selväksi oli se, etten tiennyt mistään mitään. Jokainen asia, mistä ihmiset puhuivat oli minulle uutta. Minun laillani, suuri osa kanssaopiskelijoista oli käynyt jonkinlaisen pohjakoulutuksen alalle. Ero oli vain siinä, etten ollut varsinaisesti opiskellut mitään kuvauksen alaan liittyvää.

Onneksi koulu käynnistyi hitaasti. Muita tämä tuntui turhauttavan. Heille opetettiin itsestäänselvyyksiä läpi koko ensimmäisen vuoden. Minulle kaikki oli kuitenkin uutta ja mielenkiintoista.

Mutta, niin kuin moni muukin, paloin halusta päästä tekemään. Heti loppusyksystä päätin ruveta tekemään ystäväni bändille musiikkivideota. Kuitenkin ajoin taas itseni tilanteeseen, jossa minulla ei varsinaisesti ollut mitään käsitystä lupaamastani asioista. Bändi, jossa ystäväni soitti, oli nimeltään Nicole – jo suhteellisen laajan fanipohjan hankkinut seinäjokelainen yhtye.

Tämä ensimmäinen ohjaamani työ oli ehkä opettavin prosessi koko TTVO:n aikana. Tein niin monta asiaa väärin tämän projektin aikana vain sen takia, etten omannut minkäänlaista käsitystä työprosessista ja ohjaajan roolista. Tilanne oli monella tavalla samankaltainen kuin tehdessäni Oulussa Salon Virhon gaala-videota. Olin hypännyt uima-altaan syvään päähän, eikä oikein muuta keinoa ollut päästä rannalle kuin opetella uimaan.

Opettelin siis uimaan. Lähes joka kerta, kun olen aloittanut uuden työn tekemisen olen luvannut hieman enemmän kuin mihin luulen taitoni tai ajan tai rahan riittävän. Usein tämä on toiminut, joskus ei. Esimerkiksi ensimmäisen vuoden lopussa ohjasin ensimmäisen ja tähän mennessä viimeisen draamalyhytelokuvan (3-minuuttia, 2004). Käsikirjoitus pohjautui opiskelukaverini Hanna Salosen käsikirjoitukseen. Lopputulos oli minulle pienoinen yllätys. En ollut millään tavalla tyytyväinen siihen. En millään osa-alueella. Ja tämä on jäänyt jotenkin minulle pienoiseksi taakaksi. Minulla oli ja on valtava tarve kertoa tarinoita. Kuitenkin tämän suuren, ensimmäisen vuotena tulleen epäonnistumisen jälkeen en enää saanut itseäni ohjaamaan fiktiota. Pysyttelin sillä alueella, missä tiesin olevani hyvä – musiikkivideoissa ja mainoksissa.

Toisen vuoden aikana tein muutamia harjoitustöitä, mutta suuri osa lukuvuodesta meni opiskelun merkeissä. Alkukeväästä 2005 ohjasin seuraavan työni, toisen musiikkivideon samalle yhteisölle. Hieman tämän jälkeen kokeilin myös kuvaajan roolia Manu Karppeinin lyhytelokuvassa *Nyky aika*. Koen, että onnistuin työssä varsin hyvin, kuitenkin en kokenut työhön samanlaista intohimoa kuin ohjaamiseen. Aloin siihen mennessä olla varma siitä, että haluan ohjata juuri mainoksia ja musiikkivideoita työkseni.

Kolmannella opintovuodella pääsin osallistumaan ohjaajan opintokokonaisuuteen. Mitä tämä tarkoitti käytännössä on vielä tähän päivään asti jäänyt hieman hämärän peittoon. Ilmeisesti meille tarjottiin jollain tavalla etuoikeutta tietyille kursseille sekä mahdollisuus ohjata halutessamme kolmen minuutin pituinen, filmille kuvattu lyhytelokuva.

Mietin pitkään, mitä haluaisin ohjata omana lyhytelokuvanani. Meillä oli valittavana joku koulussa käsikirjoituskurssilla kirjoitetuista käsikirjoituksista. Eli minun olisi pitänyt ohjata fiktio. Tämä jotenkin ei vain onnistunut minulta. Pidin muutamista valmiista käsikirjoituksista, mutta en vain kokenut fiktion ohjaamista mitenkään luontevana itselleni. Mielessäni oli pitkään pyörinyt käsikirjoitus rattijuoppoutta vastustavasta liikenneturva-spotista. Muutenkin ajatus oikean tv-spotin tekemisestä filmille tuntui mahtavalta ajatukselta. Sain luvan ohjata spotin ja aloimme tehdä esituotantoa spottiin. Samalla aloimme neuvotella Tampereen liikenneturvan kanssa mahdollisesta ostosopimuksesta. He olivat kiinnostuneita tuotteesta, mutta koska

heidän oli mahdollista antaa koulun maksaa spotin kustannukset ja päättää ostosta vasta nähtyään valmiin tuotteen, he päättivät tehdä niin.

Sain idean spottiin jo monta vuotta ennen koulua. Ajatus oli vain näyttää kaksi lasta tyhjällä leikkikentällä ja kysyä kysymys: Mitä he tarvitsevat eniten maailmassa? Tämän jälkeen leikattaisiin rauhallisesti mustan kautta tyhjään suoraan tiehen, jossa olisi auto ajanut ulos tieltä, eikä missään näkyisi mitään muuta. Kuvaan piirtyisi hitaasti ”elävät vanhemmat”. Tämän jälkeen teksti: Tekosi koskettaa muita, älä aja päihtyneenä.

Alettuamme tehdä esituotantoa, päätimme tehdä saman spotin myös nuorille suunnattuna. Tampereen liikenneturva piti enemmän tästä nuorille suunnatusta spotista, ja koska resurssit eivät antaneet periksi tehdä kumpaakin spottia, päädyimme tekemään jälkimmäisen. Puran tätä tuotantoa auki enemmän myöhemmin tässä portfoliossani.

Kuitenkin spotin myyminen asiakkaalle epäonnistui. Suurin ongelma oli, että kyseessä oli yksittäinen spotti ja varsinkin valtakunnalliset liikenneturvakampanjat suunnitellaan aina isompina kokonaisuuksina sisältäen usein printtimainonnan, sekä radio-, ja televisio-spotit. Tämä on harmi, sillä mielestäni teimme todella hyvää työtä. Tästä spotista tuli mielestäni paras teos, mitä olen tähän asti vielä tehnyt.

Mielestäni tämä työ auttoi kuitenkin omaa uraani eteenpäin. Tämän työn jälkeen sain ensimmäisen palkkatyöni ohjaajana. Pääsin ohjaamaan Trefilmin tuottaman musiikkivideon Stella-nimiselle bändille. Tämä oli minulle iso asia. Sain tehdä työtä, joka oli minulle ollut pitkään haave, ja minulle maksettiin vielä palkkaa siitä!

Tämä tuotanto oli isolta osin haastava, ja siihen asti usein liiallinen kunnianhimoisuuteni kolaroi kaupallisen maailman realiteettien kanssa. Suunnittelemani pimeällä kuvattu punaisen rekan matka vaihtui päivällä kuvattuun kultaiseen Skodaan ja niin edelleen. Kuitenkin lopputulos oli silti oikein mukiinmenevä ja oli suuri ilo nähdä oma tuotos televisiosta. Musiikkivideo pyöri tiuhaan tahtiin Voice-kanavalla.

Stellan musiikkivideon jälkeen pääsin ohjaamaan ensimmäisen kaupallisen mainosspotin. Opiskelukaverini olivat perustaneet tuotantofirman, Ruuti Productionin, ja pääsimme tekemään mainosspotin mikkeliäiselle Anttolanhovin kylpylälle.

Nämä muutamat kaupalliset työt olivat pieniä, mutta ajatus ohjaajan ammatista tuntui jatkuvasti enemmän ja enemmän houkuttelevalta.

Tässä välissä ohjasin taas musiikkivideon puhtaana TTVO:n tuotantona Calf-nimiselle bändille. Oli vapauttavaa Stellan videon jälkeen palata taas ikään kuin opiskelijan maailmaan, missä tuotanto sai kasvaa isommaksi kuin mihin rahat antoivat periksi. Saimme rakennettua erittäin pienellä budjetilla huomattavasti isomman tuotannon. Ideana oli rakentaa video toimimaan pelkästään neljällä kuvalla ja lopputulos onnistui hienosti.

Neljännän vuoden alussa suoritin työharjoitteluni Film Magicalla tuotanto-assistenttina. Työharjoittelu Film Magicalla oli minulle samanaikaisesti uskomaton mahdollisuus, sekä tavallaan tervanjuontia. Toimenkuvaani kuului kuvauksen esituotannon avustaminen, johon kuului rekvisiitan hankkiminen, location scouttaus sekä castingin järjestäminen ja toteuttaminen. Ja kaikki tämä ilman palkkaa. Kuitenkin työympäristö oli mahtava, joten työntekeä ei missään vaiheessa tuntunut liian raskaalta. Pääsin Film Magicalla yllätyksekseni kuitenkin myös ohjaamaan. Näytin harjoittelupaikkaa hakiessani showreelin läpi, ja silloin minulta kysyttiin halukkuutta ohjata. Pääsin ohjaamaan spotin Suomen Kenkäteollisuudelle ja se pyörikin kiitettävästi valtakunnan pääkanavilla. Tämä oli muutenkin todella hieno asia minulle – olinhan juuri ohjannut mainosspotin tunnetun tuotantofirman nimissä. Ohjasin Film Magicalla myös musiikkivideon Katri Ylanderille, silloiselle Idols-tähdelle.

Neljäntenä vuotena ohjasin vielä koulutuotantona yhden musiikkivideon, Damn Seagulls -yhtyeelle.

Koulun päättymisen alkoi lähestyä. Koulussa tarvitsi käydä yhä harvemmin ja harvemmin. Nyt aloin todella miettiä, mitä minä haluan tehdä.

Ohjaajan työ mainosmaailmassa on äärimmäisen raadollista. Mainosmaailmassa töitä on paljon, mutta töitä tekeviä ohjaajia on enemmän. Musiikkivideot taas eivät Suomessa ole ammatti kenellekään. Mietin myös kovasti työtäni visuaalisena suunnittelijana. Vaikka minulla oli valtava tarve päästä tekemään ohjaajan töitä, en kuitenkaan nähnyt itselle mielekkäänä vaihtoehtona jättää visuaalista suunnittelua.

Olin koko opiskeluajan siihen mennessä tehnyt graafista suunnittelua freelancerina, ja sillä olin voinut pitää yllä samanlaista elintasoja, kuin mihin olin tottunut töissä käydessäni. Unelmana minulla oli jotenkin pyrkiä yhdistämään nämä kaksi asiaa, jotka ovat minulle olleet aina läheisiä: visuaalisen suunnittelun sekä ohjaamisen.

Alkuvuodesta 2007 helsinkiläinen mainostoimisto Activeark otti minuun yhteyttä, kun he tarvitsivat freelanceriksi graafista suunnittelijaa. Heillä oli samalla tarve vakitukselle graafiselle suunnittelijalle sekä myös taiteelliselle johtajalle.

Minut palkattiin täyttämään tämä aukko. Minusta tuli aluksi yrityksessä vanhempi graafinen suunnittelija – olihan minulla työkokemusta alalta jo reilut 9 vuotta. Koeaikani jälkeen minut ylennettiin taiteelliseksi johtajaksi.

Pääpaino töissäni on web-painotteinen konseptisuunnittelu, mutta Activeark tuottaa myös liikkuvaa kuvaa. Olen siis toiminut nyt AD:na jo muutamassa mainosfilmituotannossa sekä ohjannut yhden töissäni.

Olen saavuttanut haaveeni jo jollain tasolla. On kuitenkin vielä paljon asioita, jotka ovat minulle vielä saavuttamattomia unelmia. Teenkö nyt sitä, mitä haluan tehdä loppuelämäni? En tiedä. Nyt minulla on yksi unelma saavutettuna. Pystyn tekemään työtä, joka on ollut minulle haave. Nykyään joudun jokaikinen päivä hypäämään altaan syvään päähän – ja tähän asti olen pysynyt pinnalla.

Toivottavasti sama jatkuu tulevaisuudessa.

2.3 Tulevaisuus

Markku Rönkkö antaa kirjassaan *Lyhyt Onni* (2001) realistisen kuvan mainosmaailmasta:

Tilastotiedot ovat tylsiä. Suomalaisista mainosfilmeistä puhuttaessa ne ovat myös kiusallisia.

Laskennallisesti suuntautuneet henkilöt saattavat tietoenkin ilahtua siitä, että mainosfilmien suunnitteluun, tuotantoon ja levitykseen on vuosi vuodelta investoitu yhä enemmän; pelkkään mediaan peräti 967 miljoonaa markkaa vuonna 1995. Monin

tavoin murheellisempaa sen sijaan on, että jatkuvasta kasvusta huolimatta ala ei ole työllistänyt vastaavassa määrin väkeä.

Mainoselokuvan historian aikana Suomessa on tehty paljon spotteja niin väkilukuun nähden kuin jopa absoluuttisesti. Tämä johtuu paitsi ainutlaatuisesta keskusliikejärjestelmästä ja tv:n korostuneesta roolista harvaan asutussa maassa, myös siitä, että tv-mainonta tuli iloksemme ja riesaksemme perin varhain, keväällä 1956, toisena Euroopassa heti Englannin jälkeen. Ja tätä ennenhän elokuvateattereissamme oli jo vuosikymmenten ajan esitetty pitkiä täytekuvia, joita kutsuimme alkupaloiksi, sekä lyhyempiä, spottityyppisiä hengentuotteita.

Ja mikäli laatua mitataan kansainvälisellä kilpailumenestyksellä, mikä on ainoa globaali ideamittari, painimme samassa kärkeä sarjassa kuin Albania ja Kypros; mm. Kreikkalaiset, unkarilaiset ja malesialaiset ovat menestyneet monilla festivaaleilla meitä paremmin.

Vaikka kirja on kirjoitettu vuosituhaten alussa, se on yllättävän lähellä tämän hetken tilannetta. Vaikka mainosbudjetit ovat kasvaneet huomattavasti – vuonna 2007 mediamainontaan käytettiin huppeat 1233 miljoonaa euroa, se on näkynyt vain vähän työllisyystilanteessa – eikä juurikaan palkintojen määrissä.

Mainosala on ollut pitkään vain työtä ihmisille. On otettu tuote, jota halutaan mainostaa, laskettu kaluston ja jälkituotannon budjetti ja kuvattu spotti. Ideat ovat olleet aina se pieni tarvittava asia, mikä on tullut jos on tullut.

Mikä minua ajaa amattiin, jossa työtilanne on vähintäänkin haastava? Haluanko muutenkin tehdä työtä, jossa haluan myydä asioita? Saada ihmiset harhaluuloon tarpeesta, mitä heillä ei oikeasti ole. Onko mainoksilla mitään väliä?

En tiedä vastauksia näihin kysymyksiin. Toivottavasti asia selviää minulle vielä joskus.

3 Työt ja tarinat

Tässä osiossa käyn läpi seikkaperäisemmin muutaman tärkeimmän työni, joita tein TTVO:n aikana. Käsittelen työt aikajärjestyksessä.

3.1 Nicole – Valve

Tämä oli todellakin ensimmäinen työ, jonka ohjasin TTVO:lla. Lähdin suunnittelemaan tätä heti päästyäni kouluun. En missään vaiheessa alkanut miettimään, että projekti voisi olla minulle liian haastava, vaikka minulla ei ollut mitään kokemusta oikeasta av-tuotannosta. Kuitenkin kerroin asiasta silloin kolmannella vuodella opiskelevalle valokuvaaja - ohjaaja Aleksi Koskiselle ja hän esitti perustellun kysymyksen: Olenko valmis ohjaamaan musiikkivideon bändille, jolla on Suomessa tuhansia faneja odottamassa videota.

Jälkikäteen on käsittämätöntä, varsinkin kun katsoo lopputulosta, miten huonosti olin valmistautunut haasteeseen. Videosta ei tehty kuvakäsikirjoitusta, koska en tiennyt, miten sellainen tehdään. En tiennyt mitä kuvalista tarkoittaa, saati mitään teknisistä edellytyksistä kuvauksen tai valaisun osalta.

Valve-videon ”käsikirjoitus”:

- kamera kiinnitetään laulajaan... kaikki muu liikkuu paitsi laulaja (?)
- kuva pysähtyy zoomautuvaan stillikuvaan (nopea leikkaus)
- thunder efekti
- Valvekuvan reunat vähän blurrattu???
- Ulkokuvassa valkoisia, likaisia lakanoita roikkumassa puista (paljon)
- Tulsta ulkokuvassa ympärillä

juoni.

Alussa bändi soittaa ladossa tms. Biisin puolellavälissä bändi siirtyy unimaailmaan, jossa Tulijonglööri etsii bändiä. Lopulta tulijonglööri tulee metsän reunaan ja näkee odottavan bändin (bändi ei soita vielä). Loppubiisin ajan tulijonglööri "ottaa matsia" bändin kanssa.

Kuvakulmia

- Oikeasta yläviistosta. Laulaja katsoo eteenpäin. Laulaja aseteltu kuvan vasempaan alareunaan
- mikki takaa ylhäällä Laulaja tulee kuvaan kuvan alareunasta tarttumalla aluksi mikkiin. (jossain kohdassa kun laulussa on ollu pieni tauko)
- Kuva rajataan leikkauksen jälkeen. (Hyppönen embuske systeemi)
- dollyzoomaus (dollyllä lähelle ja zoomaus pois)
- paljon erikoislähikuvia (sivulta laulaja -> höyry nousee)
- kuvaa kun jätkät ei soita (kamera päälle, ettei ne tiedä)
- Kuva kun laulaja katsoo alaspäin ja nostaa katseensa eteenpäin

Tässä sekava word-dokumentti oli siis samanaikaisesti varsinainen käsikirjoitus sekä kuvalista. Sillä työkalulla lähdettiin tekemään videota, jota odotti tuhatkunta Nicolen aktiivista fania.

Kuvaukset olivat mielenkiintoiset. Ensimmäisenä päivänä kuvasimme sisällä ja seuraavan päivän kuvaukset tehtiin ulkona. Kumpikin päivä kesti monta tuntia pidempään kuin oltiin odotettu, mikä taas johtui huonosta esivalmistelusta. Ensimmäinen päivä meni aamuyöhön asti ja seuraava jatkui heti aamulla, mikä kuitenkin jatkui niin ikään yöhön asti.

Toisena päivänä kuvattiin ulkona 16 tuntia vain pitäen muutamia ruokataukoja. Ulkona oli 4 astetta lämmintä.

Teimme siis kaksi päivää töitä putkeen. Minä vielä nämä kaksi päivää ilman unta. Miten tämä kaikki olisi voinut mennä toisin? Ensimmäinen ja selkein virhe oli suunnitelman puute. Tiesin tarkalleen, minkälaisen videon haluan. Ongelmana vain oli, etten ollut osannut kertoa sitä riittävän tarkasti muille. Selkeä synopsis, käsikirjoitus, kuvalista sekä hyvä kuvakäsikirjoitus olisivat auttaneet rakentamaan realistisen kuvausaikataulun.

Kun kuitenkin päästiin kuvauksiin ja olin selittänyt kaikille, mitä tulee tapahtumaan, suurin virhe, minkä tein oli uusintakuvausten määrä. Jatkoin saman kuvan ottamista, koska en ollut varma, onko tarvittava materiaali tullut nauhalle. Mitä enemmän samaa kuvaa toistaa, sitä vähemmän siitä saa irti. Tästä seuraa vain myöhästyneet aikataulut ja suurempi määrä materiaalia kahlattavaksi leikkaamista varten. Ja mitä enemmän materiaalia on mistä etsiä, sitä todennäköisempää on, ettei parhaimpia kuvia löydetä.

Kuvauksissa olin myös erittäin epävarma siitä, mitä olemme tekemässä. Bändin jäsenillä oli iso tarve olla mukana rakentamassa musiikkivideota. Kuvaajalla oli omat näkemyksensä miten video pitäisi tehdä, ja tuottaja oli jatkuvasti huomauttamassa myöhästyvistä aikataulusta.

Mielestäni yksi – ja ehkä paras piirre minussa ohjaajana on se, etten menetä malttiani ja olen todella harvoin vihainen. Jostain syystä kuvauspaikoilla on aina ollut mukavaa. Vaikka kuvausaikataulut olisivat olleet kuinka myöhässä tahansa, ihmisillä on silti ollut hauskaa. Hyvään lopputulokseen pääseminen mielestäni vaatii motivaatiota ihmisiltä – luonnonvara, joka on todella vähissä varsinkin silloin kun ihmiset ovat väsyneitä.

Mielestäni ohjaajan rooli ei ole olla työryhmän yläpuolella, vaan osana työryhmää. Ohjaaja ei saa yksin mitään aikaiseksi ja on aina riippuvainen muusta työryhmästä. Sen takia en ole koskaan epäröinyt kysyä mielipidettä ja neuvoa muilta työryhmän jäseniltä. Joissain tilanteissa tästä on muodostunut ongelma. Kun on avoimesti keskustellut esimerkiksi kuvaajan kanssa tuotettavasta sisällöstä, muut työryhmän jäsenet ovat innostuneet kommentoimaan sisältöä. Tämä on johonkin pisteeseen hyvä asia, mutta tietenkin rajan pitää mennä jossain.

Valveen kuvauksissa päästin tilanteen tietyllä tavalla hetkeksi pois omista näpeistäni. Huomasin, että mitä enemmän olin epävarma siitä, mitä olemme tekemässä, sitä enemmän ihmiset halusivat sanoa omaa mielipidettään. Lopulta joudun ikään kuin näyttämään, että tietäisin mitä olen tekemässä. Ja siten saimme, ilmeisen osuvasti

nimetyn Valve-musiikkivideon kuvaukset päätökseen uuvuttavan 30 tunnin valvomisen jälkeen.

Saimme materiaalia kasaan – hulpeat 6 tuntia. Siis 3 minuuttia pitkään musiikkivideoon. Leikkausvaiheessa aloimme vasta suunnitella tarkemmin mitä olemme tekemässä. Piirsimme kuvia ja mietimme leikkaajan kanssa, mitä varsinaisesti videossa tapahtuu. Video alkoi hitaasti rakentua silmiemme edessä.

Olen jälkitöissä aina osallistunut leikkausvaiheeseen aktiivisesti. Silti, mitä enemmän olen töitä tehnyt, sitä enemmän olen osannut antaa leikkaajan ammattitaidolle tilaa. Istuin leikkaajan kanssa läpi koko leikkausprosessin ja leikkasimme videota yhdessä. Tämä oli varmasti erittäin vaivalloinen ja hankala asia leikkaajalle. Tämä alkoi leikkauksen edetessä näkyä leikkaajan motivaatiossa. En antanut hänen tehdä työtään.

Rakensimme lopulta leikkauksen rungon kasaan ja aloin pikkuhiljaa ymmärtää, että videosta saattaa tulla ihan hyvä. Mitä pidemmälle pääsimme leikkauksessa, sitä enemmän aloin tuotostamme arvostaa. Se oli hieno tunne.

Tässä vaiheessa Aleksi Koskinen oli myös isona apuna. Hän auttoi leikkauksen rakentamisessa ja rytmittämisessä. Deadlinea edeltävä iltana, leikkauksen ollessa vielä keskeneräinen, hän osallistui myös videon tekoon tekemällä videolle huomattavasti ryhtiä tekevät efektoinnit. Valvoin taas Nicolen Valve -musiikkivideon merkeissä, jotta saimme videon valmiiksi ajoissa.

Raakamateriaali oli kauttaaltaan sininen sävyltään. Värimäärittelyssä huomattiin, että valo tulee paremmin esille lämpimissä sävyissä.

Vielä nyt monen tuotannon jälkeen, koen että Nicolen – Valve musiikkivideo on yksi parhaimmista videoista, mitä olen tehnyt. Sillä ei varmasti ole mitään tekemistä sen kanssa, onko video varsinaisesti hyvä vai ei. Sillä eihän se ole loistava video. Ei erikoisemmin omaperäinen.

Mutta se oli minun ensimmäinen – Ja se riittää minulle.

3.2 Elävät-spotti

Sain idean Elävät-tietoiskuun, kuullessani miehestä, joka yksinhuoltajana oli ajanut humalassa ulos tieltä. Häneltä oli jäänyt orvoksi kaksi lasta. Aloin miettimään, miten jokainen meistä on kytkettynä muihin ihmisiin. Jokainen meistä koskettaa jotain toista.

Mietin myös, miten tämänkaltaiset tietoiskut käyttävät työkalunaan lähinnä syyllistämistä. Nyt uusimpana esimerkkinä Kännissä olet ääliö -kampanja. On hankala ymmärtää kuka voi samaistua tämänkaltaiseen valistamiseen. Kuka kokee nähdessään mainoksen, että mainos puhuttelee katsojaa? Tämän kaltaisen tietoiskun pitäisi pyrkiä puhuttelemaan ihmisiä juuri siten, että he voisivat ymmärtää jotain uutta. Ihmisiä ei kuitenkaan voi pakottaa ymmärtämään. Eikä varsinkaan syyllistää. Se aiheuttaa aina vastareaktion – ”en minä mutta kun ne muut”. Kukaan ei ajattele olevansa ääliö, selvinpäin tai kännissä. Joten kukaan ei samaistu mainokseen, eikä sillä siten ole mielestäni mitään merkitystä.

Elävät-spotissa ajatus oli kertoa se, miten kaikki ihmiset ovat tärkeitä – kaikkia tarvitaan. Halusin tavallaan kertoa katsojalle kaikista muista. Saada ihmiset ajattelemaan sitä, miten jokainen heidän ympärillään oleva ihminen voi tarvita häntä.

Elävät-spotissa oli todella rajallinen budjetti. Kuitenkin lavastajana toiminut Jukka Nieminen sai hienosti hankittua kaiken tarvitsemamme lähes ilmaiseksi. Budjetissa suurin menoerä oli katollaan tien vieressä ollut rikkinäinen auto, josta kuitenkin tuli kustannettavaksi ainoastaan kuljetus kuvauspaikalle ja sieltä pois. Auton, meille sopivalla tavalla romutettuna, saimme ilmaiseksi. Tästä jäi jotenkin sellainen kuva, että hyvällä suunnittelulla ison näköisen toteutuksen saa helposti aikaiseksi ilman suuria kustannuksia. Näitä oppeja olen voinut ja joutunut käyttämään myös kaupallisissa tuotannoissa – kaikki on mahdollista, kunhan käyttää käytännön järkeä.

Kaikki kuvassa näkyneet statistit palomiehistä ja poliiseista alussa näkyviin opiskelijoihin tulivat innostuneena mukaan vain sillä korvauksella, että he saivat itselleen kopion valmiista spotista. Tämä oli iso apu, sillä näin pystyimme kanavoimaan budjettia kuvakalustoon sekä filmin määrään.

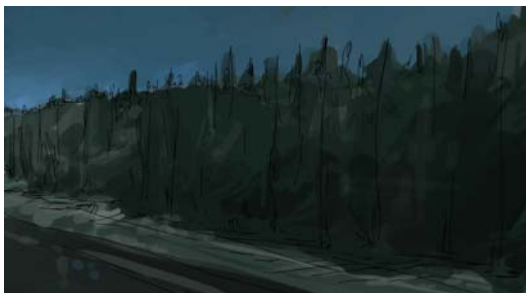
Alkaessani tekemään tätä tietoiskua olin jo kolmannella vuodella ja tietopohjani ohjaajana oli jo selkeästi suurempi. Filmi kuvausformaattina pakotti suunnittelemaan tuotannon kokonaan uudella tavalla. Kuvauksiin mentäessä kaiken piti olla täysin selvää. Minulle tuttuun ”kuvataan ja katsotaan mitä saadaan aikaiseksi” -tyyliin ei ollut nyt varaa.

Tein siis esisuunnitelman huolella. Kuvittaja Jari Paananen piirsi selkeät kuvakäsikirjoitukset, johon teimme myös värisuunnitelman siitä, miltä spotin pitäisi näyttää valmiina. Kirjoitin käsikirjoituksen ja sen brakedownin huolella. Prosessina tämä oli hyvin opettava. Minusta tuntuu, että tämän tuotannon aikana pyrimme tekemään asiat ensimmäistä kertaa oikein ja se näkyi selkeästi niin tuotannossa kuin lopputuloksessa.

Tässä Elävät spotin kuvakäsikirjoitus, sekä vertailukohteena valmiista tuotteesta kuvakaappaukset.

Storyboard

Valmis filmi

Kuvaukset toteutettiin yhden päivän aikana. Aloitimme ulkokuvauksesta ja jatkoimme illalla sisäkuvauksilla. Kummatkin kuvat olivat erittäin haastavia, sillä molemmissa kuvissa kameran piti liikkua samankaltaisella nopeudella, toisessa sisällä kamera-ajossa ja toisessa auton kyydissä. Tämän lisäksi kummassakin kuvassa oli monta avustajaa.

Hyvän esisuunnitelman turvin oli kuitenkin todella helppoa ohjeistaa statistit oikeille paikoille tekemään oikeita asioita. Vaikka kuvauksissa minulla oli hirvuihinen tarve onnistua, oli kuvakset luonteeltaan rennot ja mukavat.

Leikkauksen osalta spotti koostui yhdestä skarvista sekä grafiikan lisäämisestä kuvaan. Tämä kuulostaa yksinkertaiselta asialta, mutta käytännössä tämä oli haastavimpia tuotantoja leikkauksen osalta. Istuimme leikkaajan kanssa monta iltaa leikkauskopissa ja kävimme läpi kuvia ja mietimme rytmiä.

Minulla oli säveltäjä spotin musiikkia varten, joten pystyin tuottamaan musiikin juuri haluamallani tavalla istumaan spottiin. Löysimme jo ennen kuvauksia oikean linjan musiikille. Kuitenkin leikatessa spottia, leikkasimme kuvan täysin kuvan sisäisen

rytmin avulla, ilman musiikkia. Tämän jälkeen annoimme kuvamateriaalin säveltäjälle, joka sävelsi musiikin kuvan päälle. Tämän avulla musiikin rytmi elää kuvan kanssa, ei toisin päin. Tämä on mielestäni yksi suurimpia tehokeinoja Elävät-spotissa.

Kaiken kaikkiaan olen äärimmäisen tyytyväinen lopputuloksesta. Mielestäni onnistuimme yksinkertaistamaan viestin siten, ettei se aiheuta vastareaktiota sen nähdessä. Mielestäni kuva ja musiikki saavat aikaan juuri halutun tunnelman.

3.3 Calf – Elämää suurempi

Tein Calfin musiikkivideon täysin koulun projektina siitä yksinkertaisesta syystä, ettei yhtyeen takana seisovalla levy-yhtiöllä yksinkertaisesti ollut riittävästi rahaa kaupalliseen videoon.

Koska kappaleen nimi oli Elämää suurempi ja yhtye oli vasta ensimmäisiä askeleitaan ottava nuori helsinkiläinen yhtye, halusin kertoa tarinan siitä, miten bändi ikään kuin kasvaa suuremmaksi kuin elämä. Ja tämä piti tehdä niissä pienissä puitteissa, mihin budjetti antoi periksi.

Päätimme kuvata koko videon studiossa ja lavastaa bändin ympärille eri tiloja, ikään kuin kuvastamaan eri vaiheita bändin kehittyessä. Tästä rakentui idea kuvata video vain neljällä kuvalla.

Kantava ajatus oli kuitenkin kuvata koko video mahdollisimman pienellä määrällä kuvia. Olen aina vaikuttunut elokuvista, joissa kamera jätetään paikoilleen ja annetaan tarina rakentua näyttelijöiden ja ympäristön varassa.

Idea tähän lähti siitä, kun näin bändin tekevän keikan Helsingissä. Bändin laulaja oli huvittavalla tavalla äärimmäisen karismaattinen, eikä kukaan soittajista seisonut paikallaan esiintyessään. Bändi oli nuori ja täynnä virtaa ja halusin tuoda tämä esille videossa.

Soittovideossa tärkeintä on, miten yhtye esiintyy. Ohjatessani Stellan musiikkivideota minulle tuli ongelmaksi se, että yhtye näytti soittaessaan sunnuntaihumppaorkesterilta. Ja kun yritin saada bändiä esiintymään – liikkumaan – heidän viestinsä oli, että he nyt vain näyttävät siltä. Mutta kyse ei musiikkivideossa ole siitä asiat ovat oikeasti. Kamera latistaa aina liikettä ja saa kaiken näyttämään erilaiselta kuin se oikeasti on. Ja tämä on juuri ohjaajan tärkeimpiä tehtäviä kuvatessa soittovideota. Saada bändi luontevasti näyttämään itseltään, mutta silti niin, että bändi tekee kaiken erilailla kuin oikeasti.

Bändin täytyy tavallaan näytellä itseään soittamassa keikalla. Jos asiat tekee, niin kuin oikeasti tekee, lopputulos on vain latteaa heijastus oikeasta keikkatilanteesta. Keikalla bändi on oikeasti läsnä, ihmiset ovat katsomassa bändiä. Tunnelma ikään kuin syntyy näiden kahden vuorovaikutuksesta. Musiikkivideossa toinen näistä otetaan pois. Bändi soittaa ilman yleisöä.

Tämän takia bändi ei voi soittaa niin kuin oikeasti soittaa. Energiaa pitää olla enemmän kuin normaalisti soittaessa. Tämä ei tarkoita, että rauhallisen balladin videolla bändin pitäisi pomppia ja riehua. Bändin pitää vain esiintyä. Näyttää siltä, että he nauttivat soittamisesta. Näyttää siltä, että soittaminen antaa heille jotain.

Ja kaiken tämän täytyy tulla esille luontevasti.

Tästä syystä soittovideon onnistuminen on suurelta osin esiintyvän bändin harteilla. Ohjaajan tehtävänä on yrittää saada irti bändistä kaikki mitä on mahdollista. Yrittää ohjata heitä tekemään kaiken hieman selkeämmin ja isommin. Soittaa ja liikkua. Esiintyä.

Olen itse tässä välillä onnistunut, välillä taas en. Tämä ei onneksi ollut ongelma Calfin videossa. Bändi loi kuviin energiaa. Ilman vokalistin karismaa video olisi varmasti vain varjokuva siitä, minkälainen siitä lopulta tuli.

Calf – Elämää suurempi Synopsis

Musiikkivideossa kerrotaan bändin kasvaminen pienestä kellaribändistä niin suureksi, että lopulta bändi voi palata ns. juurilleen, säveltämään ja pitämään hauskaa. Videon juonta ei mitenkään korosteta liian selväksi. Katsoja voi myös kokea videon kuvastamaan sitä tunnetta kun pieni bändi soittaa ja samalla unelmoi menestyksestä.

Video pyrittäisiin kuvaamaan yhdellä otolla, tai ainakin häivyttämään leikkaukset erilaisin keinoin, niin että kuva kuitenkin näyttää yhtenäiseltä. Videossa on kaksi lavastetilaa, joiden välillä, reaaliaikaisesti tiloja lavastetaan. Myös yhtye puvustetaan ja maskeerataan kuvassa. Videossa näytetään lavastajat, puvustajat ja valomiehet kuvan sisällä. Ideana on, että videon kuluessa

rakennamme katsojan edessä tyhjästä lavastetilasta autenttisen, todellisen tilan, niin, että katsoja näkee rakennuksen vaiheet.

Käsikirjoitus

1. TREENIKÄMPPI

Bändi istuu treenikämpässä ja soittaa biisiä (alkaa ehkä ajolla taaksepäin rummuista)... laulaja välillä kysyy muilta bändin jäseniltä jotain biisin soidessa, ja kukaan ei esiinny mitenkään... kaikki vasta harjottelee vaikka biisi soikin kokoajan taustalla. Treenikämpässä on myös torvensoittajat istumassa sohvalla sivummassa... Kuva on sävytetty hieman väljähtyneen väriseksi: kellertävän ja harmaan suuntaan.

” ja jo nuorempana kun mä rokkasin..” – kohdassa torvensoittajat nousee ja kävelee pois kuvasta ovesta ulos. Samalla sieltä tulee LAVASTAJIA sisälle jotka ottaa soittajilta soittimet ja pukee bändin pukuihin. Kuvassa on paljon ihmisiä.

” katusoitto alkoi ysiviis...” – kohdassa bändi siirtyy lavasteesta toiseen. Muut kävelee ovesta toiseen lavasteeseen, mutta laulaja kiertää lavasteet etualasta, laulaen kokoajan. Laulaja lähtee lavasteista viimeisenä ja tullessaan seuraaviin lavasteisiin, kaikki on siellä valmista.

2. LEVYFIRMA

Huoneessa istuu pitkän pöydän ääressä neljä tyyppiä, levyfirman edustajat. Huoneessa on soittimet ja kaiuttimet valmiina, ja muu bändi on jo siellä soittamassa. Kävellessä lavasteisiin, laulajalle annetaan kitara, ja hän menee mikin eteen laulamaan ja esiintymään levyfirman edustajille.

Värit ovat haaleita ja vaaleita. Henkilöt pöydän ääressä kirjottaa samalla muistiinpanoja. Isoin miehistä pöydän ääressä kävelee kertosakeen loppuessa laulajalle, kättelee tätä ja antaa tukun dollareita. Laulaja kiittää ja kuvaan kävelee jälleen lavastajat jotka fiksaa taas puvut ja vaatetuksen (rokkikuteiksi). Samalla bändi siirtyy seuraavaan lavasteeseen:

3. CIGAR LOUNGE

Bändi istuu alas tyylikkääseen cigar lounge – tyyppiseen baariin (?). Huoneessa on vanhoja patinoituneita muhkeita kalusteita ja pöytiä. Kaikki on ruskeaa ja syvään sävytettyä. Kuvaan tulee pari valokuvaajaa ison salaman kanssa ja ottaa kuvia laulajasta ja bändistä. Ennen kertosaettä kuvaajan assari (joka pystytti salaman kuvaan) antaa laulajalle valmiin (a4 kokoisen) valokuvavedoksen kuvasta joka juuri on otettu. Laulaja näyttää sitä kameralle (naurahten) ja jatkaa laulamista.

Ennen kertosaettä bändi siirtyy seuraavaan lavasteisiin:

4. ESIINTYMISLAVA:

Siirryttäessä seuraaviin lavasteisiin, pointataan rumpali, jolle puetaan päälle valjaat, joista lähtee kaksi vajeria ylöspäin. Näemme, että bändi kävelee esiintymislavalle. Kuvassa näkyy hienot valosysteemit, joilla tuodaan lisää menoa kuvaan. Rumpali jää soittamaan rumpuja seisoen – vajjerit eivät anna periksi istua. Kuvassa on kauhea draivi. Kertosäkeen loppupuolella, rumpalin yllätykseksi, häntä aletaan nostamaan hitaasti ylöspäin, ulos kuvasta. Hän heittää rumpukapulat menemään ja levittelee käsiään. Kuvan etualalla on jengiä bilettämässä ja tanssimassa(?).

5. LOPPUKUVA

Kamera panna pois kuvasta seuraavaan lavasteisiin, bändi jää soittamaan edelliseen lavasteeseen esiintymään yleisölleen. Seuraavassa lavasteessa on tyhjä huone, jossa on jousisektio istumassa ja soittamassa. Takaseinä näyttää hohtavan valoa. Kuvapinta rauhoittuu.

Rumpujen tullessa mukaan musiikin suvantokohtaan, näemme, että rumpali lasketaan, äsken nostamalla vajjereilla edellisestä lavasteista nyt tähän kuvaan. Hänellä on kaulan ympärille

nauhalla sidottu rumpu (snare), jota rumpali soittaa. Hänet lasketaan alas asti, jo pystytettyyn rumpusettiin istumaan. Rumpali jatkaa soittamista.

Kun kertsii jälleen alkaa. Koko bändi juoksee kuvaan, ja laulaja hyppää kuvaan lavasteiden takaosan paperiseinän läpi lavasteisiin ja tulee eteen laulamaan.

"SE ON AIVAN SAMA!!" kohdassa ylhäältä tippuu hopeista paperisilppua (ehkä jopa likopodium räjähdys (siitepölypohjainen, turvallinen sekä edullinen efektiräjähdys)!!!

Tämän jälkeen kuitenkin, kuvaan juoksee kauhealla hässäkällä kaikki lavastajat, jotka samalla kun biisi vielä jatkuu, riisuu bändin aikasemmin puettuista vaatteista, siirtää takaseinän alkuperäiseen alussa nähtyy treenikämpän takaseinään. Lavastajat roudaavat nopeasti kuvaan myös alussa nähdyn sohvan ja kaiuttimet ja muun kalusteen jota alun treenikämpässä jo nähtiin. Taakse lasketaan fondi (taustavalokuvakangas), ja lopulta näemme bändin samassa autenttiossa tilassa esiintymässä, kuin alussa, mutta nyt täysin eri sykkeellä (alussa bändi ei esiintynyt, kunhan harjoitteli. Nyt kaikki esiintyy ihan täysillä).

Biisin loppuessa kamera ajaa taaksepäin lavasteista. Näemme kummatkin lavasteet samaan aikaan. Muutamat lavastajat kantaa jotain isoa lavastetta, ja kymmenkunta lavastajaa istumassa ja makaamassa ympäriinsä (hengästyneenä)... Biisin pysähtyessä kuulemme ohjaajan "Poikki!... Kiitos" – huudon ja lavastajat ja bändi taputtaa.

Fade to black

Kuvasimme musiikkivideon kahden päivän aikana, ja kuvauksissa oli loistava tunnelma. Ongelmana oli kuitenkin se, että olin suunnitellut että video tulee toimimaan vain neljällä pitkällä kuvalla. Kuvausten aikana aloin epäröidä. Mietin, että kantavatko kuvat. Tuleeko videosta tylsä?

Otimme jokaisesta kohtauksesta tästä syystä tiukemmat kuvakoot varmuudeksi. Tämä sai aikaan sen, että aikataulut tulivat erittäin tiukoiksi, mikä taas sai aikaan jatkuvan kiireen. Työryhmässä näkyi selvästi se, että olin yksin epäilykseni kanssa. Muiden mielestä video pitää toteuttaa sillä tavalla, kuin se on suunniteltu ja luottaa omaan suunnitelmaan. Koen, että tämä oli iso virhe monella tapaa videota kuvattaessa. ((EPÄSELVÄ. AI MUIDEN MIELIPIDE OLI VIRHE, VAI SUN...)))

Jos olisin kuvauttanut vain ne kuvat, mitä olimme suunnitelleet ja pysynyt selkeästi omassa visiossani, tämä olisi näkynyt varmasti jollain tavalla lopputuloksessa. Vaikka video on mielestäni hyvä, sitä vaivaa tietynlainen epävarmuus. Mistään kohtauksesta ei oteta riittävästi irti.

Jos olisin tehnyt selkeän päätöksen – tämä video kuvataan vain neljällä kuvalla – olisi se pakottanut minut haastamaan itseni miettimään enemmän toimintaa kuvien sisälle. Olisin joutunut rakentamaan näistä kuvista vielä mielenkiintoisemmat ja vahvemmat.

Kuitenkin lähelle lopputulos päästiin, ja olen siitä oikein ylpeä. Bändin levy-yhtiö sekä bändi itse oli myös työstä erittäin tyytyväisiä.

En pidä työtä lähellekään täydellisenä. Jokainen kuva oli omalla tavalla kompromissi. Otimme jokaisesta kohtauksesta monta kuvaa, mutta koska video koostuu vain neljästä kuvasta, jokaisessa kuvassa on jotain, mistä en pidä.

Mutta videon tekeminen oli jälleen iso prosessi, jossa kokeilin itselleni jotain uutta.

3.4 Katri Ylander – Mansikkamäki

Ohjasin tämän videon Film Magicalle. Sain työn sen jälkeen, kun olin jo suorittanut työharjoitteluni loppuun tuotantofirmassa.

Nostan tämän työn esillä siitä syystä, että tässä musiikkivideossa teimme tähänastisista tuotannoistani parhaimman esituotannon.

Sain tehtäväksi tehdä Katri Ylanderin Mansikkamäki-kappaleesta videon. Kuten aina tehdessäni musiikkivideota ensimmäiseksi istuin alas ja kuuntelin kappaletta ja kirjoitin sanat ylös. Kuuntelin biisiä ja yritin miettiä, minkälaista tunnelmaa haluaisin tehdä.

Biisissä laulettiin siitä, miten on jätetty jotain taakse. Jotain johon on vielä suuri kaipuu.

En ole koskaan halunnut kuvittaa musiikkivideoilla biisin sanoja. Minulle on toiminut hyvänä tapana se, että kuuntelen ja kirjoitan biisin sanat ylös. En ole koskaan pyytänyt sanoja kirjoitettuna itselleni. Kun kuuntelen ja kirjoitan sanat ylös, saan yleensä hyvän kuvan siitä, mistä biisissä lauletaan.

Sen jälkeen olen pyrkinyt unohtamaan sanat ja olen kuunnellut vain biisiä musiikkina.

Tässä videossa menin kuitenkin aika lähelle sanoja. Alunperin ajatuksena oli tuoda mukaan nykyisyys ja menneisyys yhdessä kuvassa.

Katri Ylander – Mansikkamäki

Treatment

Videossa näytetään, miten laulaja palaa paikkaan, jota kantaa muistoissaan aina mukanaan – Mansikkamäelle. Hän kaipaa takasin paikkaan jossa oli todella oli onnellinen, lapsuuteen.

Videossa liikuttaisiin kahden maailman välillä. Oikeassa maailmassa, jossa laulaja palaisi lapsuuden leikkipaikkaan sekä laulajan muistojen välillä jotka näytettäisiin videossa piirrettyinä.

Musiikkivideo ei sisältäisi takaumia. Kun laulaja muistaisi itseään lapsena, hän myös näkisi itsensä lapsena – mutta piirrettynä lapsena. Piirretty pikkutyttö näkyisi ja toimisi oikeassa ympäristössä. Pikkutyön seurana olisi myös pieni poika. Tyyliisesti piirretyt olisivat tyyliin realistisia. Eli ei isoja silmiä eikä turhaa söpöilyä.

Laulaja laulaisi vain välillä. Nämä kuvat rakennettaisiin mahdollisimman vahvoiksi visuaalisesti. Syväterävyys pidettäisiin mahdollisimman kapeana, jotta saataisiin kaunis ja pehmeä kuvapinta. Suuren osan videosta laulaja käyttäytyisi ikään kuin oikeassa maailmassa – ei musiikkivideossa. Reaktiot ja ilmaisu pyrittäisi saamaan mahdollisimman luontevaksi ja realistiseksi.

Kuvapinta on rakeinen ja video on mustavalkoinen. Kuva on tietyllä tavalla dokumentaarista – kaikki kuvat on käsivaralta, kuitenkin kuvat sommitellaan tarkkaan sekä pyritään tekemään mahdollisimman visuaalisesti näyttävä kokonaisuus. Koska kappale on niin rauhallinen ja intensiteetiltään tasainen, pitkät rauhalliset kuvat sopivat tähän tyyliin. Annetaan kohteiden liikkua enemmän kuvan sisällä kuin pointtaillaisi niitä erikseen leikkauksin ja kuvakoon vaihdoksin.

Moodboard:

Ajatukseni alunperin oli tuoda menneisyys mukaan samoihin kuviin nykyajan – ja laulajan kanssa. Nämä olisi tuotu piirretyillä ihmishahmoilla. Tämä oli tuotannollisesti ennen kaikkea aikataulun takia liian haastava ajatus. Se on mielestäni sääli, sillä se olisi tehnyt musiikkivideon tunnelmasta täysin erilaisen.

Tämän musiikkivideon aikana levy-yhtiö oli todella vahvasti mukana videon tuotannossa. He olivat musiikkivideon käsikirjoituksen suhteen tarkkoja ja osallistuivat videon esituotantoon aktiivisesti.

Muutin heidän toiveiden mukaan käsikirjoitusta ja jätin pois piirretyt hahmot.

Katri Ylander – mansikkamäki

Käsikirjoitus

Näemme vanhan minin ajavan tietä pitkin. Laulaja ajaa autolla. Etupenkillä on kartta jota laulaja välillä katsoo – hän on menossa paikkaan, johon hän ei enää muista reittiä.

Auto pysähtyy. Laulaja astuu jalallaan ulos autosta.

cut to

Jalka laskeutuu, mutta se on pienen tytön jalka. Tyttö nousee pois polkupyörän selästä ja ottaa tarakalta pienen lapion (tarakalla on myös peltinen laatikko, jota ei pointata mitenkään). Pieni tyttö lähtee kävelemään pois pyörän luota kohti aukiota.

cut to

(laulu alkaa) Laulaja kävelee eteenpäin (auton takaluukku ja ovi on hänen takanaan jäänyt auki). Hän tulee aukion reunalle. Hän kävelee vanhan puuhun köytetyn pyöränrengaskiikun ohi, joka heiluu hitaasti tuulessa (tämä on paikka, jossa joskus on ollut lapsia). Tuuli puhalttaa laulajan hiuksia ja hänen huulilleen nousee pieni hymy.

Hän kaivaa taskustaan ryppyisen paperin ja aukaisee sen. Hän laskee lapion maahan (ja ehkä laukun / takin).

Kukkulan laella näkyy iso kivi jonka luo laulaja kävelee. Laulaja seisoo hetken paikallaan kiven vieressä.

cut to

Pieni tyttö harppaa isoja askelia eteenpäin. Pysähtyy ja kirjoittaa kädessään olevaan lappuun jotain. Tyttö pyörähtää kolme kertaa ympärilleen ja hyppää tasajalkaa eteenpäin.

cut to

Laulaja seisoo paikallaan kunnes lähtee kävelemään eteenpäin katsoen jalkojaan ja laskien askelmia. Näemme laajassa kuvassa kun laulaja kääntyyilee muutaman kerran ja laskee askeliaan. Laulaja tuijottaa paperia kädessään ja pysähtyy.

Hän laittaa lapun takaisin taskuunsa ja tuijottaa jalkojen juureensa. Hän tekee jalallaan maahan X:n ja hakee jättämänsä lapion.

Hän kävelee lapion kanssa takaisin x:n luo ja kaivaa. Lappio kolahtaa johonkin.

Laulaja nostaa reiästä metallisen pienen arkun.

Cut to

Näemme pienen tytön ja pojan nauramassa polvillaan maassa. Tyttö laittaa arkkuihin hiusponnarin ja kirjeen ja laittaa ne arkkuihin. Poika laittaa arkkuihin pikkuauton.

Cut to

Laulaja pitää arkkua sylissään ja hymyilee. Hän on löytänyt sen mitä on tullut hakemaan.

Levy-yhtiö hyväksyi käsikirjoituksen. Teimme videosta budjettiin istuvan kustannussuunnitelman, ja huomasimme iloksemme, että budjetti antaa mahdollisuuden kuvata video filmille.

Tämä oli samaanaikaan hyvä asia ja huono asia. Olin kuvannut ainoastaan Elävät-spotin aikaisemmin filmille. Olin myös ohjaamassa ensimmäistä musiikkivideotani isolle levyfirmalle ja tunnetulle artistille.

Stressi on asia, mitä en koskaan ole oppinut hillitsemään. Vaikka olisin kuinka varma siitä, mitä olen tekemässä, olen ennen kuvauksia jokainen kerta nukkunut huonosti. Olisi mukava nähdä, miten erilainen olisin, jos ohjaisin hyvin levänneenä. Tähän mennessä en ole sitä voinut vielä kokeilla.

Näissä tilanteissa stressi ei koskaan ole kuitenkaan ahdistavaa. Se on enemmänkin kuin matkakuume. Pyörittelen seuraavaa päivää mielessäni ja kertaan asioita, mitä seuraavan päivän aikana joudun tekemään. Asioita, mitä pitää välttää ja asioita, mitä pitää muistaa.

Olin tehnyt kuvakäsikirjoituksen videoon huolella, mutta koska koko video tapahtuisi ulkona, olimme ympäristön armoilla. Olimme kuvaajan kanssa epävarmoja siitä, miten kuvat pitäisi sommitella ja miten liike kuvan sisällä varsinaisesti tapahtuisi.

Koska meillä oli tiedossa todella pitkä päivä tiukalla aikataululla ja kuvamateriaalina oli filmi, päätimme mennä kuvalokaatioon videokameran kanssa. Kuvasimme koko videon läpi, niin että minä toimin Katri Ylanderina. Tämän jälkeen leikkasin kotikoneellani videon valmiiksi.

Näin valmiista materiaalista, että videon idea kantaa. Näin, mikä on oikea rytmi kuvan sisäiselle toiminnalle. Tämä helpotti niin minun kuin kuvaajan työtä huomattavasti.

Tämän jälkeen kuvauksiin oli helppo mennä. Ei sillä, että olisin unta saanut, mutta helppoa se oli. Tuotantoryhmä hyppäsi Tampereella autoon ja matkasimme aamuviideltä autossa Helsinkiin. Kuvauslokaatio oli Nuuksion luonnonpuistossa Helsingin vieressä.

Kuvaukset oli, kuten usein ulkokuvauksissa, kisaa päivänvalon kanssa. Suurimmaksi ongelmaksi nousi se, että vaikka kuvalokaatiot olivat pienen matkan päästä toisistaan, olimme laskeneet kuva-aikataulun huomattavasti löysemmäksi kuin se todellisuudessa olisi pitänyt olla. Tämän lisäksi päivä alkoi käyntiin todella hitaasti. Meillä oli tarkoitus aloittaa kuvaukset autogrip kuvilla, missä kamera olisi kiinnitetty auton konepellille. Sen jälkeen kun grip ryhmä oli yrittänyt turhaan saada kameraa turvallisesti pysymään arvokkaan Morris Minin konepellillä, päätimme hylätä nämä kuvat. Tähän kuitenkin kului arvokasta aikaa ja olimme heti kuvausten alussa huomattavasti jäljessä aikataulussa.

Koska kuvia oli paljon, teimme töitä lasten kanssa ja varaa oli vain yhteen kuvauspäivään, tilanne oli todella haastava. Kun aloimme saada kuvia nauhalle,

muokkasin samalla kuvia, mitä tulemme tiputtamaan. Jätin muutaman lokaation kokonaan pois ja yritin hahmottaa ne asiat, mitkä ovat ehdottoman tärkeät videon kannalta, muut jätettäisi pois.

Ja tästä tulemme siihen, mitä aikanaan media-assistentin opintoja oppisopimuksella suorittaessani kuulin vastaavalta opettajaltani: Suunnitella pitää aina niin hyvin kuin mahdollista, mutta kun mennään kuvauksiin, kaikki menee yleensä uusiksi.

Tämä on käytännössä osoittunut harvinaisen todeksi. Kuvauksissa on niin monta liikkuvaa osaa, ettei kuvauksiin voi koskaan valmistautua niin, ettei niissä tapahdu jotain odottamatonta. Ja usein tämä odottamaton on jotain katastrofaalista. Näissä tilanteissa ei auta muu, kuin katsoa tilanne, hyväksyä tappio ja jatkaa eteenpäin niillä eväillä mikä on mahdollista.

Kuvauksista teki minulle uutta se, että ohjasin lapsia. Musiikkivideossa esiintyi kaksi lasta, pieni tyttö ja poika. Pidin kovasti lasten kanssa työn tekemisestä. Tämä on toisaalta yhtä typerästi sanottu, kuin jos sanoisin, että pidin aikuisten kanssa työn tekemisestä. Pidin siis ainakin näiden lasten kanssa työn tekemisestä.

Kerroin lapsille ennen kuvaamista, etten halua, että he näyttelevät. Heidän pitää yrittää olla näyttämättä mitään tunnetta, vaan sen sijaan keskittyä vain siihen mitä he tekevät. Lapset tuntui ymmärtävän, mitä yritin sanoa, sillä jokainen kohtaus, mitä kuvattiin tuli lähes ensimmäisellä kerralla onnistuneesti purkkiin. Kun lapset juoksivat, he näyttivät iloisilta. Kun he olivat vierekkäin he näyttivät jotenkin hienosti jännittyneiltä.

Videon kuvaukset olivat silti kokonaisuudessaan ehkä henkisesti raskaimmat, missä olen ollut mukana. Päivä oli pitkä, alkoi aamu viideltä ja loppu vasta illalla kymmenen aikaan. Kävelimme haastavassa maastossa jalat mudassa läpi koko päivän. Oli mielenkiintoista huomata kuvausten jälkeen, miten vähän luotin enää siihen mitä olimme saaneet aikaan. Näin vain silmissänä sen, etten saa tästä aikaiseksi edes välttävää lopputulosta. Mietin, mitä seurauksia siitä voisi olla, jos Helsinkiläinen iso tuotantofirma on ottanut uuden ohjaajan joka käyttää levy-yhtiöltä tuhansia euroja rahaa tuotokseen, jota ei voi edes näyttää missään.

Jotenkin kaikki nopeasti tehdyt päätökset ja kompromissit joita jouduin tekemään yhdistyi väsymyksen kanssa tavalla, mitä ennen en ollut kokenut. Ja tämä tunne pysyi selkeästi ainoana tunteena siihen asti, kunnes näin kehitetyn filmimateriaalin.

Se oli huojentava tunne. Näin, että kuva näytti hyvältä ja henkilöt niissä näytti kauniilta ja luontevilta.

Leikkaaminen tapahtui nopeasti siitä syystä, että kerrankin minulla oli täysin selvää, minkälainen lopputuloksesta piti tulla.

Lopputulos –Voisihan se olla taas monella tapaa parempi. Jotenkin koko tarina näin jälkikäteen ajateltuna on todella kulunut. Se ei yllätä tarpeeksi eikä siinä ole tarpeeksi tuoretta otetta kerronnan osalta. Silti. Olen tyytyväinen lopputulokseen.

Aina jälkeenpäin näkee kaikki virheet mitä on tehnyt, mutta harvoin ymmärtää, missä on selkeästi onnistunut.

4 Yhteenveto

Matka oli pitkä. Tuntuu, kuin ikuisuus olisi kulunut siitä, kun istuin TTVO:n pääsykokeissa. Nyt kun katson tekemiäni töitä, näen selkeästi kehityksen, ensimmäisestä työstä viimeiseen. Olen jo alkanut saavuttaa jonkinnäköistä rutiinia töitä tehdessäni.

Menetän silti vieläkin yöunia ennen kuvauksia. Olen silti pettynyt jokainen kerta kun näen ensimmäisen leikkausversion kuvatusta materiaalista. Jotenkin se ei ikinä vastaa täysin sitä kuvaa, mitä on mielessä pitänyt suunnittelun aikana. Mutta en usko, että nämä asiat tulevat koskaan muuttumaan.

Teen tällä hetkellä töitä hieman eri näkökulmasta, kuin mihin olen tottunut. Olen nyt toiminut ohjaajan ohjaajana. Yritän kertoa ohjaajalle, mitä haluan siten, miten kuvittelisin sen itse haluavani kuulevan.

Kuitenkin TTVO oli minulle unelma joka täyttyi. Nyt on hämmentävää nähdä, miten vähän tiesin aloittaessani koulun – tai enemmänkin - on hämmentävää nähdä kuinka paljon opin koulun aikana. Minulle tärkeintä oli se, että koulu mahdollisti erilaisten tuontantojen tekemisen. Mahdollisti sen, että pystyi kokeilemaan eri asioita ja tarkentamaan sitä, mitä todella halusi tehdä.

Koulu oli ensimmäinen askel ammattielämässä. Nyt askeleita on toivottavasti jäljellä.

On kiehtovaa nähdä, miten työelämä jatkuu tästä eteenpäin. Vaikka olen oppinut todella paljon, tuntuu silti, että tavallaan toistan samoja virheitä, kuin aikaisemminkin. Olen yhä välillä epävarma. Usein jätän esituotannon liian pienellä arvolle ja luotan siihen, että asiat aina vain loksautava paikoilleen. Mutta yritän silti jokainen kerta tehdä hieman enemmän kuin edellisellä kerralla.

Yritän jatkossakin hypätä mahdollisimman pitkälle syvään päätyyn.

Luettelo tärkeimmistä av-tuotannoista

- **DAMN SEAGULLS – Something about it**
Ohjaus ja käsikirjoitus Paavo Järvilehto
Tuotanto – Mozifilm productions
- **KATRI YLANDER – Mansikkamäki**
Musiikkivideo
Ohjaus ja käsikirjoitus Paavo Järvilehto
Tuotanto - Film Magica
- **SUOMEN KENKÄTEOLLISUUS – Kosinta**
Mainospotti
Ohjaus Paavo Järvilehto
Mainostoimisto Visio Oy
Tuotanto - Film Magica
- **CALF – Elämää suurempi**
Musiikkivideo
Ohjaus ja käsikirjoitus Paavo Järvilehto
TTVO, Elements Music 2006
- **Pala Saimaan rantaa**
Mainospotti
Ohjaus ja käsikirjoitus Paavo Järvilehto
Mainostoimisto Saimamedia Oy
Tuotanto - Ruuti Productions 2006
- **STELLA – Puolet sinusta**
Musiikkivideo
Ohjaus ja käsikirjoitus Paavo Järvilehto
Tuotanto - Tre Film, 2006
- **ELÄVÄT – KAMPANJA, Ystävä**
Tietoisku
Ohjaus ja käsikirjoitus Paavo Järvilehto
TTVO 2005
- **NykyTaika**
Lyhytelokuva
Ohj. Manu Karppelin
Kuvaaja
TTVO 2005
- **NICOLE – Suunta**
Musiikkivideo
Ohjaus ja käsikirjoitus Paavo Järvilehto
TTVO / Biotech records 2005
- **NICOLE – Valve**
Musiikkivideo
Ohjaus ja käsikirjoitus Paavo Järvilehto
TTVO / Biotech records 2003
- **Salon Virhon Ilon Ja Valon Gaalavideo**
Ohjaus, käsikirjoitus, kuvaus ja editointi
Salon Virho 2002

Lähteet

Rönkkö, Markku. 2001. *Lyhyt onni*. 2. painos. Jyväskylä, Gummerus kirjapaino Oy.

Liitteet

Paavo Järvilehdon Showreel, DVD